

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ
N U T A R I M A S

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2001 M. SAUSIO 25 D.
NUTARIMO NR. 86 „DĖL LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO
PAŠALPŲ NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2009 m. rugpjūčio 26 d. Nr. 956
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

1. Pakeisti Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 25 d. nutarimu Nr. 86 „Dėl Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [10-284](#); 2005, Nr. [101-3743](#); 2006, Nr. [105-4009](#); 2008, Nr. [11-387](#), Nr. [104-3982](#); 2009, Nr. [42-1620](#)):

1.1. Išdėstyti 18 punktą taip:

„18. Ligos pašalpa skiriama ir mokama, jeigu teisė ją gauti atsirado darbo laikotarpiu, įskaitant bandomąjį laikotarpį ir atleidimo iš darbo dieną, išskyrus šių Nuostatų 3.3 punkte nurodytus asmenis.

Jeigu apdraustojo asmens laikinasis nedarbingumas, prasidėjęs draudimo laikotarpiu, tęsiasi po atleidimo iš darbo, ligos pašalpa mokama tik dėl tos ligos ar traumos, dėl kurių jis tapo nedarbingas iki atleidimo iš darbo, tačiau ne ilgesnį kaip Įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje numatytą laiką.

Jeigu apdraustojo asmens laikinasis nedarbingumas dėl šeimos nario slaugos, prasidėjęs draudimo laikotarpiu, tęsiasi ir po apdraustojo atleidimo iš darbo, ligos pašalpa mokama tik dėl tos ligos ar traumos, dėl kurių jo slaugomas šeimos narys tapo nedarbingas iki apdraustojo atleidimo iš darbo.

Jeigu apdraustojo asmens laikinasis nedarbingumas dėl audinių, ląstelių ar organų paėmimo transplantacijai donorystės tikslu, prasidėjęs draudimo laikotarpiu, tęsiasi ir po apdraustojo atleidimo iš darbo, ligos pašalpa mokama tik dėl šios priežasties ar komplikacijų dėl audinių, ląstelių ar organų paėmimo transplantacijai donorystės tikslu, dėl kurių jis tapo nedarbingas iki atleidimo iš darbo.

Jeigu šių Nuostatų 3.3 punkte nurodytų asmenų laikinasis nedarbingumas, prasidėjęs Įstatymo 4 straipsnio 5 dalyje nurodytu laikotarpiu, tęsiasi pasibaigus draudimo laikotarpiui, kuris negali būti ilgesnis kaip 24 mėnesiai nuo draudimo pradžios datos, ligos pašalpa mokama tik dėl tos ligos ar traumos, dėl kurių jis tapo laikinai nedarbingas draudimo laikotarpiu, tačiau ne ilgiau kaip 5 kalendorines ligos dienas, einančias po laikotarpio, kurį šių Nuostatų 3.3 punkte nurodyti asmenys laikomi apdraustaisiais.“

1.2. Išdėstyti 24 punktą taip:

„24. Turinčiam teisę gauti ligos pašalpą šių Nuostatų 19 punkte nustatyta tvarka šeimos nariui ar globėjui, slaugančiam stacionare bet kuria liga sergantį vaiką iki 7 metų, taip pat šeimos nariui, globėjui ar rūpintojui, slaugančiam stacionare, ambulatoriškai ar (ir) medicininės reabilitacijos ir sanatorinio gydymo įstaigoje vaiką iki 18 metų, sergantį sunkiomis ligomis, kurių sąrašą bendru įsakymu tvirtina sveikatos apsaugos ministras ir socialinės apsaugos ir darbo ministras, pašalpa iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų mokama nuo pirmosios slaugymo dienos už visą reikiamą slaugos laikotarpį, bet ne ilgiau kaip 120 kalendorinių dienų per kalendorinius metus.“

1.3. Papildyti šiuo 28¹ punktu:

„28¹. Tais atvejais, kai apdraustajam asmeniui, pasibaigus laikinajam nedarbingumui dėl šių Nuostatų 17.1, 17.3, 17.4 punktuose nurodytų priežasčių, be pertraukos išduodamas nedarbingumo pažymėjimas dėl šių Nuostatų 17.2, 17.5–17.7 punktuose nurodytų priežasčių,

ligos pašalpa dėl pasikeitusių priežasčių mokama atitinkamai pagal Įstatymo 14 straipsnio 3 ar 4 dalies nuostatas.“

1.4. Papildyti šiuo 28² punktu:

„28². Tais atvejais, kai apdraustajam asmeniui, pasibaigus laikinajam nedarbingumui dėl šių Nuostatų 17.2, 17.5–17.7 punktuose nurodytų priežasčių, be pertraukos išduodamas nedarbingumo pažymėjimas dėl šių Nuostatų 17.1, 17.3, 17.4 punktuose nurodytų priežasčių, ligos pašalpa dėl pasikeitusių priežasčių mokama pagal Įstatymo 14 straipsnio 2 dalies nuostatas.“

1.5. Išdėstyti 34 punkto pirmąją pastraipą taip:

„34. Ligos pašalpa, mokama iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų nuo trečiosios iki septintosios (įskaitytinai) laikinojo nedarbingumo dienos, lygi 40 procentų, o nuo aštuntosios laikinojo nedarbingumo dienos – 80 procentų pašalpos gavėjo kompensuojamojo uždarbio, išskyrus šių Nuostatų 17.2, 17.5–17.7 punktuose nustatytus atvejus. Apdraustųjų asmenų, šių Nuostatų 17.2, 17.5, 17.6 punktuose numatytais atvejais slaugančių sergančius šeimos narius arba prižiūrinčių vaiką (vaikus), ligos pašalpa lygi 85 procentams pašalpos gavėjo kompensuojamojo uždarbio. Apdraustiesiems asmenims, kurie tapo laikinai nedarbingi dėl audinių, ląstelių ar organų paėmimo transplantacijai donorystės tikslu (šių Nuostatų 17.7 punktas), ligos pašalpa lygi 100 procentų pašalpos gavėjo kompensuojamojo uždarbio. Tačiau ligos pašalpa, mokama iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų, per mėnesį negali būti mažesnė už nedarbingumo atsiradimo mėnesį galiojusių einamųjų metų draudžiamųjų pajamų ketvirtadalį.“

1.6. Papildyti šiuo 38¹ punktu:

„38¹. Šių Nuostatų 3.1 punkte nurodyti asmenys laikomi apdraustaisiais, jeigu jie Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme nustatyta tvarka ir terminais, iki pagal Įstatymo 5 straipsnio 6 dalį tampa prilyginti asmenims, kuriems suteiktos nėštumo ir gimdymo atostogos, yra sumokėję socialinio draudimo įmokas už paskutinį pagal Įstatymą nustatytą laikotarpį.“

1.7. Išdėstyti 41 punktą taip:

„41. Motinystės pašalpa už laikotarpį, sutampantį su kasmetinių atostogų laikotarpiu, mokama šių Nuostatų 39 ir 40 punktuose nustatyta tvarka. Nemokamų atostogų laikotarpiu motinystės pašalpa nemokama.

Asmenims, nurodytiems šių Nuostatų 3.1–3.3 punktuose, motinystės pašalpa mokama, jeigu jie šios pašalpos gavimo laikotarpiu neturi pajamų, nuo kurių skaičiuojamos ligos ir motinystės socialinio draudimo įmokos. Šių Nuostatų 3.1–3.3 punktuose nurodyti asmenys laikomi turinčiais draudžiamųjų pajamų visą mėnesį, jeigu valstybinio socialinio draudimo įmokos sumokėtos nuo pajamų sumos, ne mažesnės negu MMA; priešingu atveju šių asmenų draudžiamųjų pajamų laikotarpis laikomas proporcingai mažesniu. Šių Nuostatų 3.1 punkte nurodyti asmenys, išskyrus ūkininkus ir jų partnerius, laikomi neturinčiais draudžiamųjų pajamų tuo laikotarpiu, kai deklaravo veiklos nevykdymą arba veiklos pabaigą Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos nustatyta tvarka. Ūkininkams ir jų partneriams, įgijusiems teisę gauti pašalpą, pašalpa mokama neatsižvelgiant į pajamas, nuo kurių skaičiuojamos ligos ir motinystės socialinio draudimo įmokos.“

1.8. Papildyti šiuo 42² punktu (ankstesnius 42²–42⁴ punktus laikyti atitinkamai 42³–42⁵ punktais):

„42². Šių Nuostatų 3.1 punkte nurodyti asmenys laikomi apdraustaisiais, jeigu jie Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme nustatyta tvarka ir terminais, iki pagal Įstatymo 5 straipsnio 6 dalį tampa prilyginti asmenims, kuriems suteiktos tėvystės atostogos, yra sumokėję socialinio draudimo įmokas už paskutinį pagal Įstatymą nustatytą laikotarpį.“

1.9. Išdėstyti 42³ punkto antrąją pastraipą taip:

„Asmenims, nurodytiems šių Nuostatų 3.1–3.3 punktuose, tėvystės pašalpa mokama, jeigu jie šios pašalpos gavimo laikotarpiu neturi pajamų, nuo kurių skaičiuojamos ligos ir

motinystės socialinio draudimo įmokos. Šių Nuostatų 3.1–3.3 punktuose nurodyti asmenys laikomi turinčiais draudžiamųjų pajamų visą mėnesį, jeigu valstybinio socialinio draudimo įmokos sumokėtos nuo pajamų sumos, ne mažesnės negu MMA; priešingu atveju šių asmenų draudžiamųjų pajamų laikotarpis laikomas proporcingai mažesniu. Šių Nuostatų 3.1 punkte nurodyti asmenys, išskyrus ūkininkus ir jų partnerius, laikomi neturinčiais draudžiamųjų pajamų tuo laikotarpiu, kai deklaravo veiklos nevykdymą arba veiklos pabaigą Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos nustatyta tvarka. Ūkininkams ir jų partneriams, įgijusiems teisę gauti pašalpą, pašalpa mokama neatsižvelgiant į pajamas, nuo kurių skaičiuojamos ligos ir motinystės socialinio draudimo įmokos.“

1.10. Įrašyti 42⁴ punkto antroje pastraipoje vietoj skaičiaus „42²“ skaičių „42³“.

1.11. Papildyti šiuo 43¹ punktu:

„43¹. Šių Nuostatų 3.1 punkte nurodyti asmenys laikomi apdraustaisiais, jeigu jie Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka ir terminais, iki pagal Įstatymo 5 straipsnio 6 dalį tampa prilyginti asmenims, kuriems suteiktos vaiko priežiūros atostogos, yra sumokėję socialinio draudimo įmokas už paskutinį pagal Įstatymą nustatytą laikotarpį.“

1.12. Išdėstyti 48¹ punkto pirmąją pastraipą taip:

„48¹. Kai apdraustasis asmuo, kuris buvo ar yra išleistas vaiko priežiūros atostogų, turi draudžiamųjų pajamų, kurios yra mažesnės už motinystės (tėvystės) pašalpą (kai mokamos dvi pašalpos, – už bendrą šių pašalpų sumą), jam mokamas apskaičiuotos pašalpos (šių pašalpų bendros sumos) ir jo atitinkamą mėnesį turėtų draudžiamųjų pajamų skirtumas. Šiuo atveju į draudžiamąsias pajamas neįskaitomos apskaičiuotos motinystės, tėvystės, motinystės (tėvystės) pašalpos. Mokant pašalpas šių Nuostatų 3.1–3.3 punktuose nurodytiems asmenims, laikoma, kad draudžiamųjų pajamų jie turėjo visą mėnesį, jeigu valstybinio socialinio draudimo įmokos sumokėtos nuo pajamų sumos, ne mažesnės negu MMA; priešingu atveju šių asmenų draudžiamųjų pajamų laikotarpis laikomas proporcingai mažesniu. Draudžiamosios pajamos nustatomos pagal Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 3, 4, 5, 6, 8, 9, 16, 18¹, 19 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo 10 straipsnį. Šių Nuostatų 3.1 punkte nurodyti asmenys, išskyrus ūkininkus ir jų partnerius, laikomi neturinčiais draudžiamųjų pajamų tuo laikotarpiu, kai deklaravo veiklos nevykdymą arba veiklos pabaigą Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos nustatyta tvarka. Ūkininkams ir jų partneriams, įgijusiems teisę gauti pašalpą, pašalpa mokama neatsižvelgiant į pajamas, nuo kurių skaičiuojamos ligos ir motinystės socialinio draudimo įmokos.“

1.13. Išdėstyti 50 punkto pirmąją pastraipą taip:

„50. Pagrindas skirti ir mokėti ligos arba motinystės pašalpas yra nedarbingumo pažymėjimas arba nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimas, išduotas ir tęsiamas laikantis Nedarbingumo pažymėjimų bei nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų išdavimo taisyklių, ar per Elektroninių nedarbingumo pažymėjimų bei elektroninių nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų tvarkymo sistemą (toliau vadinama – EPTS) išduotas elektroninis nedarbingumo pažymėjimas arba elektroninis nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimas.“

1.14. Išdėstyti 51 punktą taip:

„51. Apdraustasis asmuo, išskyrus asmenis, nurodytus šių Nuostatų 3.3 punkte, nedarbingumo pažymėjimą ir / ar jo tęsinį pateikia darbdaviui (jo įgaliotam asmeniui), kuris ne vėliau kaip per 10 darbo dienų po pateikimo privalo apskaičiuoti ligos pašalpą iš darbdavio lėšų šių Nuostatų 32 punkte nustatytais atvejais ir užpildyti šio pažymėjimo antrąją pusę arba ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo asmens kreipimosi dienos užpildyti pranešimą, kurio reikia ligos socialinio draudimo pašalpai skirti (forma NP–SD).

Išduotą nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimą apdraustasis asmuo, išskyrus asmenis, nurodytus šių Nuostatų 3.1–3.3 punktuose, pateikia darbdaviui (jo įgaliotam asmeniui), kuris ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po pateikimo privalo užpildyti šio pažymėjimo antrąją pusę

arba ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo asmens kreipimosi dienos užpildyti pranešimą, kurio reikia motinystės socialinio draudimo pašalpai skirti (forma NP–SD).

Motinystės pašalpa pagal nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimą skiriama ir mokama už visą nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpį neatsižvelgiant į faktinį iki gimdymo praėjusių dienų skaičių.

Pranešimo, kurio reikia socialinio draudimo pašalpai skirti (forma NP–SD), pildymo ir pateikimo taisyklės tvirtina Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktorius.“

1.15. 55 punkte:

1.15.1. Išdėstyti trečiąją pastraipą taip:

„ligos pašalpai – prašymas ir nedarbingumo pažymėjimas (išskyrus atvejus, kai išduotas elektroninis nedarbingumo pažymėjimas per EPTS) bei pranešimas, kurio reikia ligos socialinio draudimo pašalpai skirti (forma NP–SD). Asmenys, nurodyti šių Nuostatų 19.3 punkte, taip pat turi pateikti ir mokslo baigimą įrodantį dokumentą, o asmenys, nurodyti 19.4 punkte, – ir pažymą apie jų draudimo pagal Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktus pabaigą. Šią pažymą išduoda buvusioji tarnyba (darbovietė) arba Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Karinių ir joms prilygintų struktūrų skyrius (toliau vadinama – Karinių ir joms prilygintų struktūrų skyrius);“.

1.15.2. Išdėstyti penktąją pastraipą taip:

„motinystės pašalpai – prašymas, taip pat nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimas (išskyrus atvejus, kai išduotas elektroninis nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimas per EPTS) bei pranešimas, kurio reikia motinystės socialinio draudimo pašalpai skirti (forma NP–SD). Asmenys, nurodyti šių Nuostatų 38.4 punkte, taip pat turi pateikti ir mokslo baigimą įrodantį dokumentą, o asmenys, nurodyti 38.5 punkte, – ir pažymą apie jų draudimo pagal Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktus pabaigą. Šią pažymą išduoda buvusioji tarnyba (darbovietė) arba Karinių ir joms prilygintų struktūrų skyrius. Kai kreipiamasi dėl pašalpos didinimo pagal šių Nuostatų 40 punktą, pateikiami vaikų gimimo liudijimai (civilinės metrikacijos skyriaus išduotas dokumentas, kai vaikų gimimo liudijimai neišduodami);“.

1.16. Išdėstyti 56 punktą taip:

„56. Kreipimosi dėl pašalpos skyrimo data laikoma diena, kurią priimtas prašymas. Jeigu prašymas skirti pašalpą teritoriniam skyriui siunčiamas paštu, kreipimosi data laikoma prašymo išsiuntimo diena, pažymėta vietos pašto spaude. Jeigu prie prašymo pridėti ne visi reikiami dokumentai arba negauti duomenys, kurių reikia pašalpai skirti, ir prašymo pašalpai skirti priėmimo metu trūkstanti dokumentai ir duomenys pareiškėjui nebuvo nurodyti, teritorinis skyrius per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos turi pranešti raštu pareiškėjui, kokie dokumentai ir / ar duomenys turi būti pateikti papildomai.“

1.17. Išdėstyti 57 punktą taip:

„57. Ligos pašalpa skiriama tik po to, kai apskaičiuota pašalpa iš darbdavio lėšų už 2 pirmąsias ligos dienas ir teritoriniame skyriuje gautas draudėjo pranešimas, kurio reikia pašalpai skirti (forma NP–SD), arba pateiktas nedarbingumo pažymėjimas su atitinkamai užpildyta draudėjo informacija.“

1.18. Išdėstyti 59 punkto pirmąją pastraipą taip:

„59. Sprendimas turi būti priimtas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo su visais reikiama dokumentais ir / ar duomenimis gavimo teritoriniame skyriuje dienos.“

1.19. Išdėstyti 61 punktą taip:

„61. Ligos, profesinės rehabilitacijos, motinystės, tėvystės, motinystės (tėvystės) pašalpos pervedamos į pašalpos gavėjo nurodytą asmeninę sąskaitą Lietuvos Respublikos teritorijoje esančioje kredito įstaigoje ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo prašymo su visais reikiama dokumentais ir / ar duomenimis gavimo teritoriniame skyriuje dienos.“

Tais atvejais, kai sprendimas dėl tėvystės pašalpos skyrimo priimamas nepasibaigus tėvystės atostogoms, pašalpa išmokama per 5 darbo dienas po šių atostogų pabaigos.“

1.20. Išdėstyti 65 punktą taip:

„65. Jeigu asmuo pagal šiuos Nuostatus neturi teisės pagal nedarbingumo pažymėjimą ar nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimą gauti pašalpos, ji neskiriama. Apie tai draudėjo įgaliotas asmuo pažymi nedarbingumo pažymėjime ar nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjime arba draudėjo pranešime, kurio reikia pašalpai skirti (forma NP–SD), nurodydamas priežastį, kodėl pašalpa neskiriama, ir apie tai raštu per 5 darbo dienas nuo atsisakymo skirti pašalpą praneša apdraustajam asmeniui.“

1.21. Išdėstyti 66 punktą taip:

„66. Visi dokumentai ir duomenys, pagal kuriuos buvo skirtos ir išmokėtos ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės ir motinystės (tėvystės) pašalpos arba pagal kuriuos buvo priimtas sprendimas atsisakyti skirti minėtąsias pašalpas, saugomi teritoriniame skyriuje Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.“

1.22. Išdėstyti 70 punktą taip:

„70. Nustačius, kad pašalpos išmokėtos pagal neteisingai įformintus, suklastotus dokumentus ar duomenis, permokėtos pašalpų sumos įstatymų nustatyta tvarka išieškomos iš kaltų asmenų, išdavusių ar pateikusių šiuos dokumentus ar duomenis.“

2. Pavesti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kompensuoti asmens sveikatos priežiūros įstaigoms faktines saugios elektroninio parašo formavimo įrangos įsigijimo išlaidas, neviršijančias 100 litų už vieną išduodamą saugią elektroninio parašo formavimo įrangą.

3. Nustatyti, kad nuo 2010 m. balandžio 1 d. asmens sveikatos priežiūros įstaigos nedarbingumo pažymėjimus bei nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimus išduoda tik per Elektroninių nedarbingumo pažymėjimų bei elektroninių nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų tvarkymo sistemą.

4. Šio nutarimo nuostatos, susijusios su elektroniniais nedarbingumo pažymėjimais, elektroniniais nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimais, taip pat pranešimais, kurių reikia socialinio draudimo pašalpai skirti (forma NP–SD), įsigalioja 2009 m. spalio 1 dieną.

5. Pavesti iki 2009 m. spalio 1 d.:

5.1. sveikatos apsaugos ministrui ir socialinės apsaugos ir darbo ministrui – patvirtinti Elektroninių nedarbingumo pažymėjimų bei elektroninių nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų pildymo ir išdavimo tvarkos aprašą;

5.2. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriui – patvirtinti Pranešimo, kurio reikia socialinio draudimo pašalpai skirti (forma NP–SD), pildymo ir pateikimo taisykles.

MINISTRAS PIRMININKAS

ANDRIUS KUBILIUS

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS

DONATAS JANKAUSKAS